

Razumijevanje umjetne inteligencije i načina kako ona utječe na zajednicu osoba s invaliditetom

Razumijevanje umjetne inteligencije i načina kako ona utječe na zajednicu osoba s invaliditetom

Računalni programi postali su toliko napredni da je primamljivo misliti da je umjetna inteligencija neka vrsta magije. Međutim, može doći do vrlo neugodnih posljedica ako računala počnemo tretirati kao da imaju neku vrstu ljudske inteligencije ili da su prepametna da bismo ih razumjeli. Na primjer, članovi marginaliziranih skupina, kao što su osobe s invaliditetom, mogu biti u strahu voditi kampanju za inkluzivnu umjetnu inteligenciju, jer smatraju da moraju imati diplomu iz područja informatike kako bi bili pozvani govoriti o ovoj temi.

Ako usvojimo ovakav način razmišljanja, činimo veliku medvjedu uslugu sebi i zajednici osoba s invaliditetom. Svaka osoba koja želi dizajnirati sustav umjetne inteligencije trebala bi se posavjetovati s osobama s invaliditetom i osigurati da skupovi podataka uključuju invaliditet i da su dovoljno raznoliki. Što zapravo može biti veliki izazov. Zato je, posebno sada kada društvo odlučuje o pravilima za buduću upotrebu umjetne inteligencije, zaista važno da organizacije osoba s invaliditetom zagovaraju bolja pravila za osobe s invaliditetom.

Još jedna stvar koju mnogi ljudi ne shvaćaju je da iza uspješnih sustava umjetne inteligencije

stoji puno ručnog rada. Kod uvježbavanja računalu je potrebno dati mnogo podataka, a da se ne kaže što oni predstavljaju. To se naziva učenje bez nadzora i pomaže umjetnoj inteligenciji da prepozna veze između riječi i samostalno donosi zaključke, bez ljudske intervencije. Međutim, kako bimodel umjetne inteligencije postao točniji i dao relevantne rezultate, potrebno je provjeriti i ispraviti model uz pomoć ljudi. Sustavi i model mogu s vremenom uključiti invaliditet, ali potrebni su jaki zakoni koji će pružiti zaštitu od njihove diskriminacije. Ova diskriminacija također dolazi iz načina na koji su sustavi umjetne inteligencije trenirani ili kako se koriste. Na primjer, alat umjetne inteligencije koji koriste agencije za skrb o djeci pod povećalom je zbog moguće diskriminacije roditelja s invaliditetom. Budući da algoritam i skup podataka nisu javno dostupni, aktivisti ne mogu sa sigurnošću znati – a to je još jedan problem.

Zaključno treba reći kako umjetni inteligentni sustavi nisu „inteligentni“ – oni se obučavaju uz ljudski nadzor i podatke. Osobe s invaliditetom moraju biti uključene u rasprave kako bi se osiguralo da obuka ne dovodi do diskriminacije. Ne moramo biti stručnjaci za računalnu znanost da bismo se uključili i izrazili svoju zabrinutost.

(Izvor: www.edf-feph.org)

Erasmus+: odabrano 159 projekata za modernizaciju visokog obrazovanja u svijetu

Europska komisija odabrala je 159 projekata za financiranje u okviru Erasmus+Izgradnja kapaciteta (visoko obrazovanje) programa, koji podupire modernizaciju i kvalitetu visokog obrazovanja u trećim zemljama diljem svijeta. Svi ovi projekti odgovaraju općem cilju podrške međunarodnoj suradnji u visokom obrazovanju, poboljšanja obrazovnih sustava i jačanja rasta i prosperiteta na globalnoj razini.

Kroz projekte odabrane ove godine 2500 dionika u visokom obrazovanju iz gotovo 130 zemalja EU-a i cijelog svijeta zajedno će raditi na modernizaciji i internacionalizaciji visokog obrazovanja. Ukupni proračun za 2023. od 115,3 milijuna eura unaprijedit će, primjerice, profesionalizaciju matematike u središnjoj Africi, sveučilišne studije o jednakosti i pravu jednakosti za ranjive skupine u Latinskoj Americi, nastavne planove i programe za održivo plavo gospodarstvo u južnom Sredozemlju i tečajeve za transformativne promjene u zdravstvenom obrazovanju u jugoistočnoj Aziji. Projekti u drugim regijama usredotočeni su na poduzetničke vještine za žene iz Srednje Azije, spremnost za digitalno obrazovanje na zapadnom Balkanu, razvoj sveučilišnih ureda za međunarodne odnose na Bliskom istoku i nastavne planove i programe otpornosti u pogledu hrane i prehrane u zapadnoj Africi.

Ove je godine EU također namijenio 5 milijuna eura dodatne podrške Ukrajini za potporu velikom projektu Erasmus+ za jačanje digitalnog okruženja za visoko obrazovanje na sveučilištima u Ukrajini. Četverogodišnji projekt pod nazivom „DigiUni“

razvit će digitalnu platformu visokih performansi za ukrajinska sveučilišta, koja će posebno koristiti onim studentima koji su morali pobjeći iz zemlje ili su interno raseljeni. Osigurat će kontinuitet obrazovanja za studente upisane na ukrajinske visokoškolske ustanove na ukrajinskom jeziku i prema ukrajinskom nastavnom planu i programu. Konkretno, DigiPlatform će ponuditi mogućnost digitalnog učenja za razvoj obuke u tehnikama online podučavanja i prilagodbu sadržaja učenja za online ili virtualnu isporuku. Projekt, kojim koordinira Nacionalno sveučilište Taras Ševčenko u Kijevu, uključit će visokoškolske ustanove i dionike iz šest država članica EU-a (Belgija, Češka, Francuska, Njemačka, Poljska i Španjolska) i 15 drugih ukrajinskih partnera, među kojima su devet nacionalnih sveučilišta, Ministarstva obrazovanja i digitalne transformacije, Nacionalna agencija za osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja te tri udruge koje predstavljaju IT sektor i studente.

Kao dio programske potpore istočnoj regiji susjedstva, još 19 projekata izgradnje kapaciteta uključuje ukrajinska sveučilišta i vlasti, od kojih se neki bave ulogom sveučilišta u obnovi, kao i prijedlozima reforme nastavnog plana i programa, koji su usredotočeni na mir i multilateralizam kao međusektorske elemente u studijama ili razvoj vještina u energetske učinkovitosti. Ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava bit će potpisani do studenog 2023. kako bi projekti mogli započeti s aktivnostima prije kraja godine.

(Izvor: www.ec.europa.eu)

Stručnjaci UN-a kritiziraju nacrt zakona EU-a o zaštiti odraslih osoba

U rijetkom potezu, dva UN-ova stručnjaka službeno su kritizirala prijedlog Europske komisije za Uredbu i Odluku Vijeća koja uređuje Hašku konvenciju o zaštiti odraslih osoba. Predloženi zakon ima za cilj uvesti skup pravila u vezi sa zaštitom odraslih osoba kada trebaju upravljati svojim poslovima ili pravnim pitanjima u zemljama EU-a. Početkom kolovoza dvojica stručnjaka, posebni izvjestitelj UN-a za prava osoba s invaliditetom i neovisni stručnjak UN-a za uživanje svih ljudskih prava starijih osoba, objavili su zajednički podnesak upućen Europskoj komisiji o primjerenosti ovog prijedloga u odnosu na važeće međunarodne ugovore.

Reakcija stručnjaka temelji se na činjenici da srž predložene Uredbe nije u skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom. U svom zajedničkom podnesku napominju sljedeće:

- Čini se da je pojam „zastupanja“ u nacrtu prijedloga pomiješan s pojmom potpomognutog odlučivanja u Konvenciji UN-a.
- U članku 3. stavku 3. prijedloga pogrešno se tumači razlika između „ovlasti zastupanja“ i potpomognutog odlučivanja koje zahtijeva Konvencija UN-a.
- Članak 21. prijedloga dopušta zaštitnu mjeru „smještaj“ u ustanovu. Ovo je jasno kršenje članaka 5. (jednakost) i 19. (pravo na neovisan život) UN-ove konvencije o pravima osoba s invaliditetom i ne bi se trebao nalaziti u Uredbi.

Stručnjaci navode da „i nacrti članaka 3.3 i 21 Uredbe stoga zahtijevaju ponovno razmatranje“. Posebni izvjestitelj već je 2021. naručio pravnu studiju o Haškoj konvenciji. Studija je preporučila da zemlje koje postanu članke Haške konvencije iz 2000. usvoje deklaraciju u kojoj se kaže da će tumačiti i primjenjivati Hašku konvenciju u skladu sa svojim obvezama prema Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Što se tiče prijedloga Europske komisije, stručnjaci predlažu da Odluka Vijeća podupre ne samo interpretativnu deklaraciju, već i rezervu na Hašku konvenciju, isključujući institucionalizaciju iz njezina područja primjene. Unatoč kritikama, stručnjaci su pozdravili napore uložene u rješavanje „sukoba zakona“. To znači da se lakše zna koji se zakon primjenjuje u slučajevima u koje su uključene dvije (ili više) država. Također su pozdravili pozivanje na Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom (CRPD) u uvodnim izjavama predloženih propisa (uvodne izjave 10 i 15).

(Izvor: www.edf-feph.org)

